

Hoe de Bayaka (Baka) pygmeeën tot geloof kwamen

Het getuigenis van Dan Duke (mijn buurman in Kameroen) die het Nieuwe Testament in de Bayaka taal vertaalde

De Baka pygmeeën zijn een volk van jagers dat leeft in het regenwoud van Centraal Afrika, in Kameroen, in de Centraal Afrikaanse Republiek en in Congo. Rondom het regenwoud leven andere Afrikaanse stammen, vaak Bantoes die van de landbouw leven.

Dominee Jeremah had een redelijke grote kerk onder Bantoestammen aan de rand van het regenwoud. Op een dag merkte hij God's stem in zijn hart: "Wat doen we met de pygmeeën in het oerwoud?"

De pygmeeën hebben geen vaste dorpen maar ze zwerven rond over hun jachtgebieden.

Op een dag volgde dominee Jeremah een pad door het oerwoud op zoek naar Pygmeeën. En hij had geluk. Hij vond een groep pygmeeën en hij begon hen in een eenvoudig lokaal Sango handels-taaltje het evangelie uit te leggen in de hoop dat ze er iets van zouden snappen. Zeg vaarwel tegen jullie gevaarlijke bosgeesten – de Edjo – die ook kinderoffers vragen en laat je met God verzoenen door Jezus.

Hij preekte uren, maar sprak hun taal niet echt. Hij vroeg tenslotte of ze voor Jezus kozen. Maar ze besloten dat kiezen voor Jezus te riskant was. Ze kenden hem niet, en ze bleven bij hun bosgeesten. Bedankt dat je bent gekomen.

Teleurgesteld liep dominee Jeremah terug over het bospad. Maar na een paar kilometer kwam een man hem achterna: "Ik wil Jezus aanvaarden!" (Het was voor hem een andere machtige geest naast de bosgeesten). Dominee Jeremah bad een schietgebedje, maar wist niet goed hoe hij de man moest helpen. Hij sprak hun taal niet, er was geen bijbel, er was geen kerk! Hij maakte de man duidelijk dat hij elke dag met Jezus moest praten en hij leerde hem een lied te zingen (in het eenvoudige handelstaaltje): "Ik wandel in de naam van de Heer." Zing dat elke dag! En de dominee liep verder naar huis. Maar de Baka man rende achter hem aan en zei: "Ik ben de enige die Jezus volgt. Als ik sterf wil je dan terugkomen om een van mijn kinderen van Jezus te leren?"

De dominee dacht dat dat er wel niet van zou komen, maar hij beloofde het toch. Hij

was teleurgesteld en dacht dat er wel niets van het geloof van die man terecht zou komen.

Na 2 jaar ging hij weer het pad op door het oerwoud en "toevallig" vond hij dezelfde groep pygmeeën. Er was een begrafenis. Hun beste jager was gestorven. De jager met de Jezus-geest. Deze jager had iedereen verteld dat de Jezus-geest van hen hield (heel anders dan de kwaadaardige bosgeesten). Verlaat de bosgeesten en volg Jezus. Maar nu was hij zelf gedood door een slang.

Wie kan ons nu van Jezus vertellen?

De dominee vertelde dat hij dat wel wilde doen, zoals hij 2 jaar geleden deed. Zij vroegen hem het 8-jarige zoontje Ndenga van de jager mee te nemen voor 2 jaar. En dat gebeurde. Hij onderwees het jongetje lezen en schrijven, en leerde hem de handelstaal en de bijbel kennen zoals deze al vertaald was in dit simpele Sango handels-taaltje. En het jongetje Ndenga kreeg een extra naam: François.

Na deze 2 jaar keerde François terug naar zijn stam. Hij had Jezus niet aanvaard, want de geest van Jezus was niet goed genoeg om zijn vader te beschermen tegen de slang die hem had gedood.

Maar François had een bijbeltje in de Sango handelstaal en hij las zijn bijbeltje. Na een tijdje werd hij door eigen bijbelstudie toch Christen en hij leidde zijn 5 broers, zijn 2 zusjes en zijn moeder tot Jezus.

Een paar jaar daarna in 1992 – François was toen 17 jaar oud – kwamen er 2 Afrikaanse zendelingen bij de pygmeeën om hun taal te leren en het evangelie van Jezus te brengen. Zij wilden eerst de taal en hun cultuur leren kennen. Een van de twee zendelingen was Dominique Kosseke – hier op de foto met zijn vrouw en dochter en met links Dan Duke, onze buurman in Kameroen, die hen vanaf 1995 leidde in het vertaalwerk. De foto is genomen voor ons huis in Yaounde-Kameroen.

Tot hun verrassing vonden zij al enkele Christenen in die stam, namelijk François en zijn familie. Maar het hoofd van de stam was ook een Jezus volger geworden. Toen de vader van François – de eerste Baka pygmee die Jezus volgde – namelijk was gestorven, was een andere jager (Kumbu / Bartholome) gaan jagen in de naam van Jezus en de beste jager van de stam geworden. En de beste jager werd het hoofd van de stam.

Dan Duke (l) met het gezin van Dominique Kosseke.(m)

Maar pygmeeën mogen hun pygme taal niet aan vreemden leren, dus de zendelingen hoorden alleen maar het handelstaaltje Sango en schoten niets op met de pygme taal. Maar op een nacht had het hoofd van de stam – Bartholome – een droom. Hij zat hoog in een boom en zag de twee zendelingen Dominique en Jerome in de boom klimmen. Hij zat hoog boven hen in de boom en hoorde een stem “Help hen”. De volgende morgen vertelde hij hun zijn droom en vroeg hoe hij kon helpen. “Leer ons jullie taal” zeiden zij. En zo gebeurde het. Hij leerde hen hun taal. Hij was het hoofd van de stam dus wie zou hem op de vingers tikken! Maar de pygmeeën gingen toch niet in Jezus geloven, maar dienden hun bosgeesten.

Toen gebeurde er iets. Criminelen die zich schuilhielden in het oerwoud kwamen in het dorp en mishandelden François omdat hij Christen was. Zij braken zijn benen en zij ruineerden de zendelingen – ook onze buurman Dan Duke - met al hun apparatuur. (François had zijn stamgenoten gewaarschuwd tegen deze criminelen, die de pygmeeën misbruikten voor de jacht en hen aan zich bonden als slaven door hen verslaafd te maken aan verdovende middelen.) Deze criminelen maakten het zo bond en mishandelden François zo zwaar dat de dorpelingen met hun giftige pijltjes het voor de zendelingen en François opnamen en de criminelen verdreven. Daarnaast had de toverdokter in contact met de bosdemonen François vervloekt en 3 van zijn kinderen waren gestorven. De hele stam wist dat dit door de vervloekingen kwam. De Jezus geest was niet sterk genoeg om de kinderen te beschermen.

Maar ondanks alles bleef François geloven en van Jezus Christus vertellen. Jezus is de enige weg tot God... verlaat je slechte bosgeesten (Edjo)!

De trouw van François deed iets met de pygmeeën. Ze zagen in François dat Jezus hen echt verzoende met God en van toen af – door dit lijden heen – gingen meer en meer pygmeeën in Jezus geloven en Jezus volgen. God sprak vaak tot hen door dromen en deed merkwaardige wonderen in hun midden. Ze vertelden dat aan elkaar en bemoedigden elkaar.

Een pygme bijvoorbeeld volgde een bosvarken 2 weken lang totdat hij volkomen uitgeput was. Hij kon niets meer en zou sterven omdat hij te zwak was om terug te gaan. Toen bad hij “Jezus help”. En wat gebeurde er? Een antilope kwam tevoorschijn en ging vlak voor hem liggen! Hij slachtte het dier en at, zodat hij sterk genoeg werd om terug te gaan en de anderen

te bemoedigen met dit voorval. Elke week had men dit soort getuigenissen.

De pygmeeën worden als een minderwaardig soort mensen gezien door de andere Afrikanen. Zij worden altijd uitgebuit en als jacht-slaven gebruikt door anderen. Maar nu brengen deze Baka-pygmeeën het evangelie van Jezus aan de Bantoes rondom hen. Ook François reist rond en zegt tot de omringende stammen: God stuurt mij naar jullie toe om te zeggen: Aanvaard Jezus! Het is een wonder dat deze Baka stam nu zo vrijuit van Jezus getuigt. Er zijn nu duizenden Christenen onder de Bakas en het Nieuwe Testament is in hun pygme taal vertaald.

Dit is een van de recente gebeurtenissen in Kameroen en omgeving. Er zijn uiteraard veel meer verhalen, want het werk gaat door!

God wil dat mensen Jezus leren kennen en behouden worden! En God doet dat onder de pygmeeën op de pygmeeën-manier met dromen en de jacht, en God doet dat in Lelystad op de Lelystad-manier. Want God wil niet dat mensen verloren gaan, maar dat ze behouden worden!

2 Petrus 3:9 “Hij wil niet dat er iemand verloren gaat, maar dat alle mensen tot bekering komen.”

Mattheus 28: 18-20 “Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: “Ik heb alle macht in hemel en op aarde gekregen.

Ga er daarom op uit om alle volken tot mijn discipelen te maken. Doop hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Leer hen altijd te doen wat Ik u heb gezegd.

En vergeet dit niet: Ik ben altijd bij u, tot het einde van de tijd.”

Verteld door Dan Duke

opgeschreven door Sinco ter Maat - 2014